

Memo

Verslag toetsing instrumenten en advies deelname proefprojecten

Advies Toetsingscommissie instrumenten kwaliteitsborging

Op verzoek van de Regiegroep Kwaliteitsborging heeft de Toetsingscommissie vier potentiële instrument voor kwaliteitsborging beoordeeld. De beoordeling heeft plaats gevonden op basis van het in de Regiegroep vastgestelde toetskader *P502 Toetskader toelating instrument 20190906*.

Bij alle instrumenten zijn kritieke en niet-kritieke afwijkingen geconstateerd waarvan het merendeel in de afgelopen periode reeds is aangepast. De resterende afwijkingen hebben betrekking op potentiële verdere verbeteringen van de instrumenten die toepassing in de proefprojecten niet in de weg staan.

Op basis van de door de instrumentaanbieders aangeleverde beschrijvingen en aanvullende schriftelijke en mondelinge toelichting komt de Toetsingscommissie dan ook tot de conclusie dat er geen beletsel is om de instrumenten

- KiK,
 - Technical Inspection Service,
 - Verbeterde Kwaliteitsborging, en
 - Woningborg Kwaliteitsborging Instrument
- toe te passen bij proefprojecten kwaliteitsborging.

Een korte toelichting op de werkwijze en de bevindingen is terug te vinden in bijgevoegd memo.

Den Haag, 17 december 2019
Bart Dunsbergen
Jan Pieter van Dalen
Martin de Bree

Inleiding

Bij de totstandkoming van de spelregels voor de proefprojecten (zomer 2019) is in de informele Regiegroep met betrokken partijen afgesproken dat aan de proefprojecten alleen instrumenten meedoen waarvan verwacht mag worden dat ze – na een eventuele aanpassing – door de toelatingsorganisatie worden toegelaten tot het stelsel van kwaliteitsborging. Hiervoor is door partijen een toetsprotocol opgesteld en een Toetsingscommissie ingesteld. In dit memo wordt door de Toetsingscommissie verslag gedaan van de beoordeling van de instrumenten en wordt advies gegeven aan de regiegroep over deelname van de instrumenten aan de proefprojecten (nieuwe ronde).

Vooraf wordt nadrukkelijk gesteld dat met de beoordeling van het instrument en het advies dat wordt uitgebracht door de Toetsingscommissie op geen enkele wijze sprake is van een voorlopige toelating van de instrumenten tot het stelsel van kwaliteitsborging. De resultaten van de beoordelingen en toetsingen worden – zodra deze operationeel is – aangeboden aan de toelatingsorganisatie. Het is echter aan de toelatingsorganisatie om in volledige zelfstandigheid en onafhankelijkheid te oordelen over formele toelating tot het stelsel. Daarbij kunnen geen rechten worden ontleend aan het door de Toetsingscommissie uitgebrachte advies.

Toetsingscommissie

Vooruitlopend op de oprichting van de toelatingsorganisatie en de feitelijke toelating tot het stelsel zijn de instrumenten voorafgaand aan deelname aan de proefprojecten door een onafhankelijke partij – ‘de toetsingscommissie’ – beoordeeld. De leden van de toetsingscommissie zijn niet direct betrokken bij de totstandkoming van instrumenten voor kwaliteitsborging en afkomstig uit de overheid, de bouwpraktijk en de kwaliteitszorg. De commissie bestaat uit Bart Dunsbergen (voorzitter, *wetgeving en beleid Wkb*), Martin de Bree (*principe/werking van kwaliteitssystemen*) en Jan Pieter van Dalen (*kwaliteitsborging in het bouwproces*). De commissie wordt ondersteund door een ‘werkbureau’ gevormd door Jeroen Bunschoten en Hajé van Egmond. Taak van de toetsingscommissie is het aan de hand van het toetskader (P502) beoordelen of instrumenten voldoen aan de wettelijke eisen zoals op dit moment bekend.

Toetsing van de instrumenten

Tot nu toe heeft de Toetsingscommissie van onderstaande vier instrumenten een beschrijving ontvangen. De verwachting is dat zich nog enkele instrumenten zullen aandienen.

- KOMO instrument Kwaliteitsborging (KiK)
- Technical Inspection Service (TIS)
- Instrument Kwaliteitsborging VKB
- Woningborg kwaliteitsborgingsinstrument (WKI)

Alles afwegende – de inhoudelijke toetsing van de instrumenten, de daarop volgende vragenrondes en het toelichtende gesprek per instrumentaanbieder – komt de Toetsingscommissie voor alle vier de genoemde instrumenten tot het advies dat er geen beletsel is voor toepassing bij proefprojecten in het kader van het implementatietraject van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. Alle instrumenten bevatten naar het oordeel van de commissie een voldoende complete beschrijving van de vereisten van het toetskader en de werking van het instrument. Daarbij bevatten de instrumenten in meer en mindere mate elementen die partijen ertoe aanzetten om hun eigen kwaliteitssystemen op orde te gaan krijgen.

Tijdens het toetsingstraject hebben de instrumentaanbieders een doorontwikkeling gemaakt van de instrumenten op basis van de door de commissie gemaakte opmerkingen en gegeven aandachtspunten. Waarmee ook door de instrumentaanbieders antwoord is gegeven op de vragen over het lerend vermogen van partijen en systeem. Bij het merendeel van de instrumenten was

met name de beschrijving van het proces van beoordeling van risico's onderbelicht en zaten er hiaten in de afstemming tussen de papieren werkelijkheid en de praktijk. Ook de rollen, taken en verantwoordelijkheden en de daarbij behorende informatiestromen waren in diverse gevallen onvoldoende beschreven. Middels de toelichtende gespreken – eind november 2019 – is op onder andere voornoemde punten een duidelijker beeld ontstaan. Op basis van de vragenrondes en het toelichtende gesprek is een concept advies verstuurd aan de instrumentaanbieders, waarbij een overzicht is gegeven van aanwezige kritieke afwijkingen, niet kritieke afwijkingen, aandachtspunten en aanbevelingen. Aan de hand van het concept advies zijn aanpassingen in de beschrijvingen van de instrumenten doorgevoerd en – begin december 2019 – voorgelegd aan de Toetsingscommissie. Op basis van deze versie van de beschrijvingen heeft de Toetsingscommissie haar definitieve advies gebaseerd.

De gewijzigde beschrijvingen (december 2019) van de instrumenten laat verbetering zien en geven geen aanleiding tot bezwaren voor toepassing binnen de proefprojecten. Wel merkt de Toetsingscommissie op dat ook met deze versie van de beschrijvingen van de instrumenten nog geconstateerde kritieke en niet-kritieke afwijkingen en aandachtspunten blijven staan. De kritieke afwijkingen dienen naar de mening van de Toetsingscommissie aangepast te zijn alvorens de toelatingsorganisatie het instrument kan toelaten tot het stelsel van kwaliteitsborging. Op diverse onderdelen, zoals onder andere risicobeheersing en rollen, taken en verantwoordelijkheden, vragen deze aanpassingen van de verschillende instrumentaanbieders en het doorvoeren daarvan in de beschrijvingen de nodige tijd. Dit betekent dat verschillende instrumenten in de eerste helft van 2020 verder zullen worden doorontwikkeld. Om dit proces te bevorderen is deelname aan de proefprojecten wenselijk. Daarmee doen instrumentaanbieders ervaringen in de praktijk op, die vervolgens doorgevoerd kunnen worden in het instrument.

Vervolgacties na uitbrengen adviezen

De Toetsingscommissie zal in functie blijven totdat de Toelatingsorganisatie operationeel is. De Toetsingscommissie zal monitoren in hoeverre de interpretatie tijdens de initiële beoordeling van de instrumenten die deelnemen aan de proefprojecten aansluit bij de toepassing in de praktijk. Tevens monitort de Toetsingscommissie op welke wijze de eventuele verbeter- en aandachtspunten zijn verwerkt in het instrument en in de praktijk zijn geïmplementeerd. Hiervoor organiseert de Toetsingscommissie eind maart/begin april 2020 een overleg met de instrumentaanbieders om de eerste resultaten van implementatie en doorontwikkeling van de instrumenten te evalueren. Daarnaast zal de commissie periodiek informatie opvragen dan wel zelf verzamelen over de implementatie en werking van de instrumenten bij de Begeleidingsgroep Projectprojecten en instrumentaanbieders, zoals beschreven in het memo Beoordelen instrumenten proefprojecten die is vastgesteld in de vergadering van september 2019 van de informele Regiegroep.

Publicatie advies

Op de website www.instituutbouwkwaliteit.nl zal worden aangegeven welke instrumenten positief zijn beoordeeld en kunnen worden toegepast in de nieuwe ronde proefprojecten. Daarbij wordt ook een openbare lijst bijgehouden van alle kwaliteitsborgers die met de verschillende instrumenten mogen werken. De instrumentaanbieders zijn verzocht om een overzicht van gerechtigde kwaliteitsborgers aan te leveren, die vervolgens actueel wordt gehouden op de website www.instituutbouwkwaliteit.nl.